# הוריות

עין יעקב

geulaquiz.com

## פרק א

**א הוריות פרק א -**

ב א: סמכו רבותינו על דברי רבן שמעון בן גמליאל ועל דברי רבי אלעזר בן צדוק שהיו אומרים אין גוזרין גזירה על הציבור אלא אם כן רוב הציבור יכולים לעמוד בה ואמר רב אדא בר אהבה מאי קרא במארה אתם נארים אותי אתם קובעים הגוי כלו אי איכא גוי ואי לא לא:

ג א״ר יהושע עשרה שיושבין בדין קולר תלוי בצואר כלן פשיטא הא קמ״ל דאפילו תלמיד בפני רבו רב הונא כי הוה נפיק לבי דינא מייתי עשרה תנאי דבי רב לקמיה כי היכי דנמטין שיבא מכשורא רב אשי כי הוו מייתי טריפה לקמי המייתי י׳ טבחי ממתא מחסיא ומותיב קמיה אמר כי היכי דנמטיין שיבא מכשורא:...

ד ורבי יהודה ור״ש שבט אחד דאיקרי קהל מנ״ל אמרי דכתיב ויעמוד יהושפט בקהל יהודה וירושלים בבית ה׳ לפני החצר החדשה מאי חדשה א״ר יוחנן שחדשו דברי׳ ואמרו טבול יום אל יכנס במחנה לויה מתקיף לה רב אחא בר יעקב אמאי דילמא שאני ירושלים דהוו׳ נמי בנימין אלא א״ר אחא בר יעקב דכתיב ויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל וגו׳ מאן איתיליד ליה ההיא שעתא בנימין ש״מ ה״ק רחמנא מתיליד לך השתא אחרינא א״ל רב שיזבא [שבא] לרב כהנא דילמא הכי קאמר ליה לכי מתיליד לך בנימין הוא דהוו י״ב שבטים דמתקרי קהל א״ל אלא י״ב שבטים איקרו קהל י״א לא איקרי קהל:

ה א״ר אחא בר יעקב שבטו של לוי לא איקרי קהל דכתיב הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים וגו׳ כל שיש לו אחוזה איקרי קהל וכל שאין לו אחוזה לא איקרי קהל:

## פרק ב

**א הוריות פרק ב -**

ב ב: וכי תשגו ולא תעשו בעבודת גילולים כתיב מנא לן אמר רבא וכי תימא ריב״ל [ואמרי לה כדי דא״ק וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה אי זה מצוה ששקולה כנגד כל המצות הוי אומר זה עבודת גילולים דבי רבי תנא אמר קרא וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה אשר דבר ה׳ אל משה את כל אשר צוה ה׳ אליכם ביד משה אי זו היא מצוה (שצוה) [שהיא] בדבורו של הקב״ה וצוה ע״י משה הוי אומר זו עבודת גילולים [דתנא ר׳ ישמעאל אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום] דברי ר׳ ישמעאל תנא מן היום אשר צוה ה׳ והלאה לדורותיכם אי זה מצוה שהיא נאמרה בתחלה הוי אומר זה ע״צ והאמר מר י׳ מצות נצטוו ישראל במרה אלא מחוורתא כרשנינן מעיקרא:

ג ג: היה רבי ירמיה אומר כתיב (ויקרא ה׳:ז׳) ואם לא תגיע ידו ונאמר (שם) ואם לא תשיג ידו מי שבא לידי עניות ועשירות יצא נשיא וכהן משוח שאינם באים לידי עניות בנשיא מהו אומר (שם ד) מכל מצות ה׳ אלהיו מי שאין על גביו אלא ה׳ אלהיו בכהן משיח הוא אומר (שם כא) והכהן הגדול מאחיו שיהא גדול מאחיו בכח בנוי ובעושר ובחכמה אחרים אומרים מנין שאם אין לו שאתה חייב לגדלו משאר אחיו ת״ל הגדול מאחיו גדלוהו משל אחיו.

ד ת״ר אשר נשיא יחטא יכול גזרה ת״ל אם הכהן המשיח יחטא מה להלן לכשיחטא הכא נמי לכשיחטא אמר מר יכול גזרה גזרה מהיכא תיתי אמרי אין אשכחן דכתיב ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם בשורה היא (לכם) [להם] שנגעים באים (עליכם) [עליהם] דברי ר״י ר״ש אומר פרט לנגעי אונסין לאו א״ר יהודה בשורה הכא נמי אימא גזרה היא הילכך כתיב אם:

## פרק ג

**א הוריות פרק ג** - ד תנו רבנן (ויקרא ד׳:כ״ב) אשר נשיא יחטא אמר רבי אבדימי בר חמא פרט לנשיא שנצטרע שנאמר (מ״א טו) וינגע ה׳ את המלך ויהי מצרע עד יום מותו וישב בבית החפשית מדקאמר בבית החפשית מכלל דעד השתא עבד הוה. כי הא דרבן גמליאל ורבי יהושע הוו קא אזלי בספינתא בהדי רבן גמליאל הוה פתא ובהדי ר׳ יהושע הוה פתא וסולתא שלם פתא דרבן גמליאל סמך אסולתא דרבי יהושע א״ל מי הוה ידעתא דהוי

לן עכובא כולי האי דאייתית סולתא א״ל כוכב אחד יש שעולה לשבעים שנה ומתעה את הספנין אמרתי שמא יעלה ויתעה אותנו א״ל וכל כך יש בידך ואתה יורד לספינה א״ל עד שאתה תמה עלי תמה על ב׳ תלמידים שיש לך ביבשה רבי יוחנן בן גודגדא ור׳ אלעזר חסמא שיודעין לשער כל טפין שבים ואין להם לחם לאכול ובגד ללבוש נתן דעתו להושיבן בראש כשעלה ליבשה שלח להם ולא באו חזר ושלח להם ובאו אמר להם כמדומין אתם ששררות אני נותן לכם (ע״ב) עבדות אני נותן לכם שנאמר (מלכים א י״ב:ו׳-ז׳) וידברו אליו לאמר אם היום תהיה עבד לעם הזה:

ב ה: תנו רבנן אשר נשיא יחטא אמר רבי יוחנן בן זכאי אשרי הדור שהנשיא שלו (יביא) [מביא] קרבן על שגגתו ומה אם נשיא מביא קרבן על שגגתו צריך [אתה] לומר ההדיוט ומה אם על שגגתו מביא קרבן צ״ל מזדונו מתקיף לה רבה [רבא] בריה דרבא [דרבה] אלא מעתה דכתיב ואת אשר חטא מן הקדש ישלם הכי נמי דאשרי הוא וגבי ירבעם דכתיב אשר חטא ואשר החטיא את ישראל הכי נמי דאשרי הדור הוא (אלא מדשני) [שאני הכא דשני] שקרא בדבוריה:

ג ו דרש רב נחמן בר רב חסדא מאי דכתיב (קהלת ח׳:י״ד) יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים וגו׳ אשרי צדיקים שמגיע אליהם בעוה״ז כמעשה הרשעים של עוה״ב אוי לרשעים שמגיע אליהם בעוה״ז כמעשה הצדיקים של עוה״ב. מתקיף לה רבא אטו צדיקי אי אכלי תרי עלמי מי סגי להו אלא אמר רבא אשרי צדיקים שמגיע אליהם בעוה״ז כמעשה הטוב שהמקום עושה לרשעים בעוה״ז ואוי להם לרשעים שמגיע אליהם בעוה״ז כמעשה הרע המגיע לצדיקים בעוה״ז. רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע אתו לקמיה דרבא אמר להו אוקמיתון מסכתא פלן ומסכתא פלן אמרו ליה אין איעתריתו פורתא אמרו ליה אין דזבנינן קטינא דארעא קרא עלייהו אשריהם צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים שבעולם הזה בעוה״ז. אמר רבה בר בר חנה א״ר יוחנן מ״ד (הושע י״ד:י׳) כי ישרים דרכי ה׳ וגו׳ משל למה הדבר דומה לשני בני אדם שצלו את פסחיהם וכו׳ (עי׳ נזיר דף כג כל המאמר).

ד ז: תניא ויקח משה את שמן המשחה [וימשח את המשכן ואת כל אשר בו] ר׳ יהודה אומר שמן המשחה שעשה משה במדבר כמה נסים נעשו בו מתחלתו ועד סופו תחלתו לא היה אלא שנים עשר לוגין ראה כמה יורה בולעת וכמה עיקרין בולעין וכמה האור שורף ובו נמשח המשכן וכל כליו ואהרן ובניו כל ז׳ ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים ואפילו כהן גדול בן כהן גדול טעון משיחה:

ה ח: אין מושחין מלך בן מלך וא״ת מפני מה נמשח שלמה מפני מחלוקתו של אדוניה ואת יהואש מפני עתליה ואת יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ואותו שמן קיים לעתיד לבא שנא׳ שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם זה בגימטריא תריסר לוגי הוו אמר מר אין מושחין מלך בן מלך מנ״ל א״ר אחא בר יעקב דאמר קרא למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל ירושה היא לכם ואלו כהן גדול בן כהן גדול טעון משיחה דכתיב והכהן המשיח תחתיו מבניו לימא קרא והכהן תחתיו מבניו מאי המשיח קמ״ל דבניו נמי אי הוי משיח הוי כהן גדול ואי לא לא הוי כהן גדול. תנא אף יהוא בן נמשי לא נמשח אלא מפני מחלוקתו של יורם בן אחאב ותיפוק ליה דמלך ראשון הוא חסורי מחסרא והכי קתני מלכי בית דוד מושחין מלכי בית ישראל אין מושחין מנא לן דאמר קרא קום משחהו כי זה הוא זה טעון משיחה ואין אחר טעון משיחה (ואמר) [אמר] מר אף יהוא לא נמשח אלא מפני מחלוקתו של יורם ומשום מחלוקתו של יורם נמעול בשמן המשחה כדאמר רב פפא באפרסמונא דכיא ה״נ באפרסמונא דכיא. ואת יהואחז מפני יהויקים אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ומי קשיש מיניה והכתיב ובני יאשיה הבכור יוחנן והב׳ יהויקים והג׳ צדקיה והד׳ שלום וא״ר יוחנן הוא יהואחז הוא יוחנן הוא שלום והוא צדקיה אלמא יהואחז קשיש אלא לעולם יהויקים קשיש ומאי בכור בכור למלכות ומי מלכי זוטרי קמי רברבי והכתיב והממלכה נתן ליהורם כי הוא הבכור יהורם ממלא מקום אבותיו הוא [יהויקים לאו ממלא מקום אבותיו הוה] אמר מר הוא שלום הוא צדקיה כו׳ והא חד חד חשיב להו דכתיב הג׳ והד׳ מאי שלישי ג׳ לבנים ומאי רביעי רביעי למלכות דמעיקרא מלך יהואחז והדר יהויקים והדר יהויכין ולסוף צדקיה ת״ר הוא שלום הוא צדקיה למה נקרא שמו שלום שהיה מושלם במעשיו ד״א ששלמה מלכות בית דוד בחייו ומה שמו מתניה שמו דכתיב וימלך [מלך בבל את] מתניה דודו תחתיו ויסב את שמו צדקיה ואמר לו יה יצדיק עליך את הדין אם תמרוד בי וכתיב וגם במלך נבוכדנצר מרד אשר השביעו באלהים:

ו ט: ומי הוה שמן המשחה והתניא משנגנז הארון נגנז עמו צנצנת המן וצלוחית של שמן המשחה וכו׳ ומי גנזו יאשיהו וכו׳ א״ר פפא באפרסמונא דכיא:

ז ת״ר כיצד מושחין המלכים כמין נזר ואת הכהנים כמין כי מאי כמין כי א״ר מנשיא בר גדא כמין כף יוני תני חדא בתחלה יוצקין שמן על ראשו ואח״כ נותנין שמן בין ריסי עיניו ותניא אחריתי בתחלה נותנין לו שמן בין ריסי עיניו ואח״כ יוצקין שמן על ראשו [תנאי היא איכא דאמרי משיחה עדיפא ואיכא דאמרי יציקה עדיפא]:

**ח** י: ת״ר כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן אמרו כמין שתי טיפי מרגליות היו תלויות בזקנו של אהרן אמר רב פפא תנא כשהוא מספר עולות ויושבות [לו] בעיקר זקנו ועל דבר זה היה משה דואג אמר שמא ח״ו מעלתי בשמן המשחה יצתה בת קול ואמרה לו [כשמן הטוב גו׳] כטל חרמון מה טל זה אין בו מעילה אף שמן שבזקן אהרן אין בו מעילה ועדיין אהרן דואג שמא הוא לא מעל (לפי שלא נהנה) אני מעלתי שנהגתי יצתה בת קול ואמרה הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד מה משה לא מעל אף אתה לא מעלת:

**ט** יא: תנו רבנן אין מושחין את המלכים אלא על המעין כדי שתמשך מלכותן שנא׳ ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם וגו׳ והורדתם אותו אל גיחון:

**י** אמר רבי אמי האי מאן דבעי למידע אי מסיק ליה שתא אי לא ליתלי שרגא בהדי עשרה יומי דבין ריש שתא ליומי דכפורא בביתא דלא נשיב זיקא בגויה אי משיך נהורי׳ לידע דמסיק ליה שתא מאן דבעי למעבד עסקא ובעי למידע (עסקיה) אי מצלח אי לא לירבי תרנגולא אי שמין ושפיר לידע דמצלח עסקיה האי מאן דמפיק לאורחא ובעי לידע אי הדר לביתו אי לא ניקום בביתא דהברא אי חזי בבואה דבבואה נידע דהדר (ואי לא חזי בבואה דבבואה נידע דלא חדר לביתיה) ולאו מלתא היא דלמא חלשא דעתיה ומיתרע מזליה אמר אביי השתא דאמרת סימנא מלתא היא לעולם יהא רגיל איניש (למחזי) [למיכל] ברישא דשתא קרא רוביא כרתי סילקי ותמרי אמר להו רב משרשיא לבריה כי בעיתו מיעל ומיגמרי קמי דרבייכו גרסו מתני׳ [ועלו] קמיה דרבייכו כי יתביתו קמיה חזיתו לפומיה דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך וכי גרסיתו גרסו על נהרא כי היכא דמשכן מיא משכן שמעתתייכו אקיקלא דמתא מחסיא תיבו ולא תיבו על אפדני דפומבדיתא טב גילדנא סריא דמתא מחסיא למיכל מכותחא דרמי כיפי רמה קרני בה׳ רמה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוא שנמשחו בפך לא נמשכה מלכותן:

**יא** יב: משנה כל התדיר מחברו הוא קודם את חברו וכל המקודש מחברו קודם את חברו פר המשיח ופר העדה [עומדים] פר המשיח קודם לפר העדה בכל מעשיו האיש קודם לאשה להחיות ולהשיב אבידה האשה קודמת לאיש לכסותה ולהוציאה מבית השבי ובזמן ששניהם עומדין על הקלקלה האיש קודם לאשה. כהן קודם ללוי ולוי קודם לישראל וישראל קודם לממזר ממזר קודם לנתין נתין קודם לגר גר קודם לעבד משוחרר אימתי בזמן שכולם שוין אבל אם הממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ:

**יב** יג תנו רבנן היה הוא ואביו ורבו בבית האסורים הוא קודם לרבו ורבו לאביו ואמו קודמת לכולן חכם קודם למלך ישראל חכם שמת אין לנו כיוצא בו מלך שמת כל ישראל ראויין למלכות מלך קודם לכהן גדול שנאמר (מלכים א א׳:ל״ג) ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם כהן גדול קודם לנביא שנאמר (שם) וימשחו אותו צדוק הכהן ונתן הנביא הקדים כהן לנביא ואומר (זכריה ג׳:ח׳) שמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעך וגו׳ שמא תאמר הדיוטות היו ת״ל (שם) כי אנשי מופת המה ואין מופת אלא נבואה שנאמר (דברים י״ג:ב׳) ונתן אליך אות או מופת.

**יג** כהן קודם ללוי שנאמר (ד״ה א׳ כ״ג) ובני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו קדש הקדשים לוי קודם לישראל שנאמר (דברים י׳:ח׳) בעת ההיא הבדיל ה׳ את שבט הלוי וגו׳ ישראל קודם לממזר שזה מיוחס וזה אינו מיוחס ממזר קודם לנתין זה בא מטפה כשרה וזה בא מטפה פסולה נתין קודם לגר זה גדל עמנו בקדושה וזה לא גדל עמנו בקדושה גר קודם לעבד משוחרר זה היה בכלל ארור וזה לא היה בכלל ארור.

**יד** יד אימתי בזמן שכולם שוין וכו׳. מנא הני מילי אמר ר׳ אחא בר חנינא דאמר קרא (משלי ג׳:ט״ו) יקרה היא מפנינים יקרה היא מכהן גדול שנכנס לפני ולפנים. תניא רשב״י אומר בדין הוא שיקדים עבד משוחרר לגר שזה גדל עמנו בקדושה וזה לא גדל עמנו בקדושה אלא שזה היה בכלל ארור וזה לא היה בכלל ארור. שאלו תלמידיו את רבי אלעזר בן צדוק מפני מה הכל רצין לישא גיורת ואין רצין לישא משוחררת אמר להם שזו היתה בכלל ארור וזו לא היתה בכלל ארור ד״א זו היתה בחזקת שימור וזו לא היתה בחזקת שימור.

**טו** טו שאלו תלמידיו את רבי אלעזר בן צדוק מפני מה כלב מכיר את קונו וחתול אין מכיר את קונו אמר להם ומה האוכל ממה שהעכבר אוכל משכח תלמודו האוכל עכבר עצמו לא כל שכן. שאלו תלמידיו את רבי אלעזר בר צדוק מפני מה הכל מושלין בעכבר אמר להם מפני שסורו רע מאי היא רבא אמר אפילו גלימי גייסי (ע״ב) רב פפא אמר אפילו שופינא דמרא גייסי. חמשה דברים משכחין את התלמוד האוכל ממה שאוכל עכבר וממה שאוכל ממנו חתול והאוכל לב בהמה והרגיל בזיתים והשותה מים של שיורי הרחיצה והרוחץ רגליו זה ע״ג זה וי״א אף המניח כליו תחת מראשותיו. ה׳ דברים יפים לתלמוד האוכל פת פחמין ואין צריך לומר פחמין עצמן והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח והרגיל ביין ובבשמים והרגיל בשמן זית והשותה מים של שיורי עיסה וי״א אף המטבל אצבעותיו במלח ואוכל והרגיל ביין ובבשמים דאמר רבא חמרא וריחני פקחין הרגיל בשמן זית דא״ר יוחנן כשם שהזית משכח תלמוד של שבעים שנה כך שמן זית מחזיר תלמוד של שבעים שנה המטבל אצבעותיו במלח אמר ריש לקיש באחד כתנאי רבי יהודה

אומר אחד ולא שנים רבי יוסי אומר שנים ולא שלשה וסימנך קמיצה. עשרה דברים קשים לתלמוד העובר תחת אפסר גמל וכל שכן תחת גמל עצמו. והעובר בין שני גמלים. והעובר בין שתי נשים והאשה העוברת בין שני אנשים. והעובר תחת ריח רע של נבלה. והעובר תחת הגשר שלא עברו תחתיו מים וארבעים יום והאוכל פת שלא בשל כל צרכו. והאוכל בשר מזוהמא לסטרון והשותה מאמת המים העוברת בבית הקברות. והמסתכל בפני המת. וי״א אף הקורא כתב שעל גבי הקבר׃

**טז** טז תנו רבנן כשהנשיא נכנס כל העם עומדים לפניו ואינם יושבים עד שיאמר שבו כשאב״ד נכנס עושין לו ב׳ שורות אחד מכאן ואחד מכאן ואין יושבים עד שישב במקומו כשחכם נכנס אחד עומד ואחד יושב עד שישב במקומו בני ת״ח ות״ח בזמן שרבים צריכים להם מפסיעין על ראשי העם אע״פ שגנאי הוא לת״ח שיכנס באחרונה יצא לצורך נכנס ויושב במקומו. בני ת״ח שממונין אביהם פרנסים על הצבור בזמן שיש בהם דעת לשמוע נכנסין ויושבים בפני אביהם ואחוריהם כלפי העם אין בהם דעת לשמוע נכנסין ויושבים לפני אביהם ופניהם כלפי העם רבי אלעזר בן צדוק אומר אף בבית המשתה עושין אותם סניפין. אמר רבא בחיי אביהם ובפני אביהם מפני כבוד אביהם.

**יז** יז אמר רבי יוחנן בימי רבן שמעון בן גמליאל נשנית משנה זו רבן שמעון בן גמליאל נשיא רבי מאיר חכם ר׳ נתן אב בית דין כי הוה עייל רבן שמעון בן גמליאל הוו קיימי כולי עלמא מקמיה כי הוו עיילי רבי מאיר ור׳ נתן הוו קיימי כולי עלמא מקמייהו א״ר שמעון בן גמליאל בעינא דליהוי הכירא בין דילי לדילהום תקין הא מתניתין ההוא יומא לא הוו ר״מ ור׳ נתן התם למחר כי אתו חזו לא קמו מקמייהו כדרשב״ג אמרו מאי האי אמרו ליה הכי תקון רשב״ג א״ל ר״מ לר׳ נתן אנא חכם ואת אב״ד נתקין מלתא כל דלין א״ל ר׳ נתן מאי נעביד ליה נימא ליה גלי עוקצין דלא גמיר וכי לא ידע נימא ליה (תהילים ק״ו:ב׳) מי ימלל גבורות ה׳ ישמיע כל תהלתו למי נאה למלל גבורות ה׳ למי שיכול להשמיע כל תהלותיו ונעבריה ותהוי את נשיא ואנא אב״ד שמעינהו רבי יעקב בן קורשאי אמר דלמא ח״ו אתא לידי כסופא אזיל ויתיב אחורי עיליתיה דרשב״ג גרס ותנא גרס ותנא אמר מאי האי דלמא חס ושלום איכא מידי בי מדרשא יהיב דעתיה עיין בה וגרסה למחר אמרו ליה ניתני מר בעוקצין פתח ותני בתר דאוקי א״ל אי לאו גמירנא כסיפתון פקיד ואפקינהו מבי מדרשא הוו כתבו קשייתא בפתקא ושדו התם דהוה מפרק הוה מפרק דלא הוה מפרק כתבי פירוקא ושדו אמר להו רבי יוסי תורה מבחוץ ואנו מבפנים אמר להו רשב״ג ניעלינהו מיהו ליקנסינהו דלא לימרו שמעתתא משמייהו אסיקו ליה לרבי מאיר אחרים ולרבי נתן יש אומרים אחוי להו בחלמייהו זילו פייסוה לרבן גמליאל ר׳ נתן אזל ר׳ מאיר לא אזל אמר דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין כי אזל ר׳ נתן א״ל רשב״ג נהי דאהני לך קומרא דאבוך למיהוי אב בית דין למיהוי נשיא מי אהני.מתני ליה רבי לר״ש ברייה אחרים אומרים אילו היה תמורה (דף יד) לא היה קרב א״ל מי הם הללו שמימיהם אנו שותים ושמותם אין אנו מזכירין א״ל בני אדם שבקשו לעקור כבודך וכבוד בית אביך א״ל (קהלת ט׳:ו׳) גם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אבדה א״ל (תהילים ט׳:ז׳) האויב תמו חרבות לנצח א״ל הני מילי היכא דאהני מעשייהו רבנן לא אהנו מעשייהו הדר אתנייה אמרו משום ר׳ מאיר אילו היה תמורה לא היה קרב אמר רבא ואפילו רבי דענותנא הוה תנא אמרו משום ר׳ מאיר ר׳ מאיר אומר לא אמר.

**יח** יח אמר רבי יוחנן פליגי בה ר׳ שמעון בן גמליאל ורבנן חד אמר סיני עדיף וחד אמר עוקר הרים עדיף רב יוסף סיני רבה עוקר הרים שלחו לתמן סיני ועוקר הרים הי מנייהו עדיף שלחו להו סיני עדיף דהכל צריכים למרי חטא ואפ״ה לא קביל עליה רב יוסף מלך רבה עשרין ותרתין שנין והדר מלך רב יוסף כולהו שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומנא לביתו לא קרא. אביי ורבי ור׳ זירא ורבה בר רב מתנה הוו יתבי והוו צריכי לרישא אמרי כל דאמר מלתא ולא מפריך ליהוי רישא כולהו איפרוך דאביי לא איפרוך חזייה רבא רישא א״ל נחמני פתח ואימא איבעיא להו רבי זירא ורבה בר רב מתנה הי מנייהו עדיף רבי זירא חריף ומקשי רבה בר רב מתנא מתון ומסיק מאי תיקו.

**יט** הדרן עלך מסכת הוריות